

Дацко К. П.,
аспірантка кафедри обліку
підприємницької діяльності,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВІДОБРАЖЕННЯ В ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ЗБЕРІГАННЯ ЗАПАСІВ

Управління запасами є однією із найважливіших функцій менеджменту основної діяльності підприємства, оскільки запаси вимагають великої кількості капіталу та його обсяг впливає на поставки товарів покупцям. Вказана галузь управління має вплив на усі сфери бізнесу, в особливості на виробництво, фінанси та маркетинг. Витрати на зберігання запасів є показником, який використовують під час розрахунку оптимального обсягу запасів, що забезпечує баланс між витратами, пов'язаними із запасами та їх обсягом на підприємстві.

Проблемам складу та порядку ведення обліку складських витрат приділено достатньо уваги такими вітчизняними науковцями, як: Бутинець Ф. Ф., Грабова Н. Н., Грачова Р. Є., Голов С. Ф., Дудчак І. Б., Кобилянська О. І., Костюченко В. М., Нашкерська Г. В., Осадча Г. Г., Пархоменко В. М., Ткаченко Н. М., Швець В. Г. та інші. Вказані дослідження стосуються їх складу та порядку відображення в обліку.

Витрати на зберігання (або складські витрати), згідно діючих норм законодавства, є повністю розпорошеними по рахунках бухгалтерського обліку, що зводить їх аналіз та контроль до умовних значень та втрачає свою актуальність. Для обчислення необхідних показників витрат слід провести складний збір інформації, враховуючи дані великої кількості бухгалтерських документів, що практично унеможливує отримання достовірних показників. Це створює невизначеність і некоректність обліку складських витрат, так враховуючи практику промислових підприємств, їх відносять до адміністративних. Це викликано тим, що даний тип витрат не є прямо пов'язаним із придбанням запасів, і згідно з П(с)БО 9 «Запаси» не вказані у складі транспортно-заготівельних витрат, тому їх прирівнюють до загальногосподарських [1].

Згідно із абзацем 2 п. 7 П(С)БО 16 «Витрати», витрати, які неможливо прямо пов'язати з доходом певного періоду, відображають у складі витрат того звітного періоду, в якому вони були здійснені. Витрати на службові відрядження й утримання загаль-

ногосподарського персоналу, утримання необоротних активів загальногосподарського призначення тощо відносять до адміністративних витрат (п. 18 П(С)БО 16) [2].

Однак, складські витрати не можуть бути прирівняні до цієї групи, тому що обслуговують процес збуту та виробництва, шляхом зберігання запасів, і не мають ознак управлінських витрат. Вони включають значні витрати, пов'язані із утриманням приміщення, устаткуванням складу (для розміщення матеріалів, перевезення, укладки в місця зберігання); внутрішньо-складськими витратами на опалення, освітлення, ремонт приміщень; утриманням транспортних засобів; нарахуванням заробітної плати персоналу складу і відрахувань на соціальне страхування; охороною складів; витратами матеріалів при зберіганні на складі та від псування; витратами на зв'язок, канцелярські потреби та ін.

Згідно класифікації таких витрат погоджуємося з думкою Г. М. Давидова, який визначає, що процес збуту продукції включає дві групи витрат: пов'язані із продовженням процесу виробництва та доведенням продукції до споживача та витрати, зумовлені організацією процесу реалізації продукції на підприємстві.[3]

Тому, враховуючи вимоги П(С)БО 16 «Витрати», щодо класифікації витрат підприємства, вважаємо найдоцільнішим включати витрати по утриманню та обслуговуванню складського господарства до витрат на збут. При цьому вважаємо, що складські витрати мають обліковуватися на окремому субрахунку, що буде сприяти підвищенню ефективності контролю за їх обсягами та надасть можливість отримати достовірнішу інформацію для проведення розрахунку оптимального розміру запасів.

У зв'язку із цим, пропонуємо відкрити до рахунку 93 «Витрати на збут» субрахунок 931 «Утримання складського господарства», на якому буде відображатись формування таких статей витрат:

- заробітна плата складських працівників;
- відрахування на соціальні заходи;
- утримання, ремонт та амортизація складських приміщень, обладнання та механізмів;
- витрати на страхування запасів готової продукції;
- втрати і нестачі від псування запасів на складі;
- інші складські витрати (витрати на зв'язок, канцелярські потреби тощо).

— Відповідно за вказаними статтями витрат, кожне підприємство у своєму робочому плані рахунків відкриває аналітичні

субрахунки за шифрами 931.1. «Витрати на заробітну плату складського персоналу», 931.2. «Відрахування на соціальні заходи», 931.3 «Утримання, ремонт та амортизація складських приміщень, обладнання та механізмів», 931.3 «Витрати на страхування запасів готової продукції», 931.4 «Втрати і нестачі від псування запасів на складі», 931.5 «Інші складські витрати» тощо.

Такий облік дозволить здійснювати оперативний аналіз складських витрат та використовувати достовірнішу інформацію в процесі визначення оптимального обсягу запасів підприємства.

Література

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» затв. наказом Міністерства фінансів України від 20 жовтня 1999 р. № 246 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 [Електронний ресурс]: [Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318; зі змінами та доп.]. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.

3. Давидов Г. М. Облікова політика : навч. посіб. / Г. М. Давидов, В. М. Савченко, О. В. Пальчук, Л. В. Саловська та ін.; за ред. Г. М. Давидова. — К.: Знання, 2010. — 479 с.

УДК 657.372.1

Добровський В. М.,

к.е.н., професор, професор кафедри обліку підприємницької діяльності, ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ПІДХОДИ ДО ПОВУДОВИ СИСТЕМИ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ *

У вітчизняній практиці існують два основних підходи до організації управлінського обліку на підприємстві: спільно з бухгалтерським обліком (в одній і тій же програмі) чи окремо (в різних програмах). Кожний з них має як переваги, так і недоліки, що пояснюється різними цілями обліку, різними планами рахунків, різними вимогами до забезпечення конфіденційності інформації тощо. Організація управлінського обліку в окремій програмі більш доречна для великих підприємств, компаній, холдингів тощо.